

**LIETUVOS BANKO
PRIEŽIŪROS TARNYBOS
FINANSINIŲ PASLAUGŲ IR RINKŲ PRIEŽIŪROS DEPARTAMENTO
DIREKTORIUS**

**SPRENDIMAS
DĖL V. Ž. IR IF P&C INSURANCE AS GINČO NAGRINĖJIMO**

2018 m. spalio 31 d. Nr. 242-460

Vilnius

Lietuvos bankas gavo V. Ž. (V. Ž.) (toliau – pareiškėjas) atstovaujančios advokatės A. S. (toliau – pareiškėjo atstovė) kreipimąsi, kuriuo prašoma išnagrinėti tarp pareiškėjo ir *If P&C Insurance AS*, veikiančios Lietuvoje per įsteigtą filialą, (toliau – draudikas) kilusį ginčą.

N u s t a t y t a:

2017 m. lapkričio 25 d. įvyko eismo įvykis, kurio metu pareiškėjo automobilis SUBARU LEGACY, valst. Nr. *duomenys neskelbtini*, (toliau – automobilis „Subaru“) apie 19.30 val. sankryžoje susidūrė su automobiliu DODGE CARAVAN, valst. Nr. *duomenys neskelbtini*, (toliau – automobilis „Dodge“), vairuojamu V. M.. Vairuotojai pasirašė eismo įvykio deklaraciją, laukelyje „Pripažįstu, jog esu atsakinga (-s) už padarytą žalą“ pasirašė automobilio „Dodge“ vairuotojas, kurio civilinė atsakomybė buvo apdrausta draudiko. Atsižvelgdamas į tai, pareiškėjas, vadovaudamasis Lietuvos Respublikos transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo įstatymo (toliau – TPVCAPDĮ) 13 straipsnio 1 dalimi, kreipėsi į įvykio kaltininko civilinę atsakomybę apdraudusį draudiką.

Draudikas pareiškėją 2018 m. sausio 9 d. raštu informavo, kad, įvertinus UAB „Impulsana“ eksperto V. M. parengtoje Ekspertinėje pažymoje (toliau – Ekspertinė pažyma) nurodytus duomenis, buvo nustatyta, kad eismo įvykio dalyvių automobiliai susidūrė ne draudikui nurodytomis aplinkybėmis ir kad didžioji dalis automobilių sugadinimų nesusijusi su deklaruotu eismo įvykiu, todėl draudimo išmoka, atlyginanti transporto priemonei „Subaru“ padarytą žalą, nebus mokama.

Pareiškėjo atstovė nesutiko su draudiko sprendimu nemokėti draudimo išmokos, todėl kreipėsi į Lietuvos banką nurodė, kad draudiko užsakytoje Ekspertinėje pažymoje, kurios pagrindu draudikas nusprendė, kad didžioji dalis automobilių sugadinimų yra nesusijusi su deklaruotu eismo įvykiu, yra pateikta tik tikėtina išvada, o draudikas nepateikė jokių kitų pagrįstų duomenų ir neįrodė aplinkybių, atleidžiančių jį nuo draudimo išmokos mokėjimo. Pareiškėjo atstovė taip pat pažymėjo, kad nei draudikas, nei jo ekspertas neneigia, kad nurodytu laiku įvyko eismo įvykis.

Pareiškėjo atstovė Lietuvos bankui pateikė automobilį „Subaru“ 2017 m. spalio 19 d. pareiškėjui pardavusio O. N. paaiškinimus, kuriuose nurodyta, kad parduodamas automobilis jokių defektų neturėjo, nebuvo apgadintas, parduotas be trūkumų, techniškai tvarkingas. Taip pat nurodė, kad buvo kreiptasi į Vilniaus apskrities VPK Kelių policijos valdybą su prašymu pateikti informaciją, ar jų informacinėje sistemoje yra užfiksuoti su automobiliu „Subaru“ susiję kelių eismo įvykiai, įvykę nuo 2017 m. spalio 19 d. iki 2017 m. lapkričio 25 d., ir pridėjo Kelių policijos valdybos atsakymą, patvirtinantį, jog jokių eismo įvykių užregistruota nebuvo. Kadangi pareiškėjo atstovė nurodė, kad nei draudikas, nei jos pasamdytas specialistas neturi teisės teigti, kad automobilis „Subaru“ turėjo apgadinimų, nesusijusių su ginčo eismo įvykiu, jos teigimu, draudiko sprendimas įvykį pripažinti nedraudžiamuoju yra nepagrįstas.

Draudikas paaiškinimuose dėl pareiškėjo atstovės nurodytų aplinkybių ir pateikto reikalavimo pagrįstumo pabrėžė, kad, gavęs pareiškėjo prašymą išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui dėl 2017 m. lapkričio 25 d. eismo įvykio padarytą žalą, kreipėsi į ekspertą, kad būtų atliktas įvykio aplinkybių tyrimas, ir pateikė Ekspertinę pažymą, kurioje nurodyta, kad esminiai abiejų automobilių apgadinimai suderinami tik sąlyginai. Ekspertinėje pažymoje taip pat nurodyta, kad negalima pagrįsti šių esminių automobilio „Subaru“ pažeidimų: intensyvių sugadinimų, esančių ties automobilio „Subaru“ priekine vidurine dalimi, variklio radiatoriaus kaire dalimi ir apatiniu skersiniu. Ekspertinėje pažymoje taip pat nurodyta, kad mažai tikėtina, jog automobilio „Subaru“ saugos oro pagalvės suveikė dėl buvusio kontakto su automobiliu „Dodge“.

Pasisakydamas dėl pareiškėjo atstovės pateiktų automobilių „Subaru“ pardavusio asmens paaiškinimų draudikas nurodė, kad tai, jog 2017 m. spalio 19 d. parduodamas automobilis neturėjo jokių defektų, nereiškia, kad per daugiau nei mėnesį iki 2017 m. lapkričio 25 d. eismo įvykio automobilis „Subaru“ negalėjo būti apgadintas. Taip pat draudikas nelaiko pagrįstu įrodymu Kelių policijos valdybos elektroninio laiško, kuriame teigiama, kad nuo automobilio įsigijimo iki eismo įvykio jokių eismo įvykių, susijusių su automobiliu „Subaru“, nebuvo užfiksuota, nes, pagal Kelių eismo taisyklių 220 papunktį, jei eismo įvykio dalyviai dėl eismo įvykio aplinkybių sutaria, policija nėra kviečiama. Remdamasis nurodytomis aplinkybėmis, draudikas konstatavo, kad, nesant priežastinio ryšio tarp automobilio „Dodge“ valdytojo veiksmų ir automobiliui „Subaru“ padarytos žalos, draudikas neturi pagrindo keisti priimto sprendimo atsisakyti mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjo transporto priemonės atkūrimo išlaidas.

K o n s t a t u o j a m a:

Vadovaujantis Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių, patvirtintų Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimu Nr. 03-23, 45 punktu, vartojimo ginčai Lietuvos banke nagrinėjami laikantis rungimosi, ginčų nagrinėjimo operatyvumo, koncentracijos, ekonomiškumo ir bendradarbiavimo principų. Nagrinėdamas ginčą Lietuvos bankas atlieka pateiktų įrodymų vertinimą, kurio pagrindu priimamas sprendimas.

Atsižvelgiant į ginčo šalių paaiškinimus ir pateiktus įrodymus, darytina išvada, kad šalių ginčas kilo dėl draudiko atsisakymo mokėti draudimo išmoką, atlyginančią pareiškėjui dėl 2017 m. lapkričio 25 d. eismo įvykio padarytą žalą, pagrįstumo.

Vertinant ginčo šalių nurodytas aplinkybes, kuriomis jos remiasi kaip savo reikalavimų ir atsikirtimų pagrindu, pažymėtina, kad pareiškėjo atstovė iš esmės teigia, jog, įvertinęs tai, kad draudiko ekspertas nepaneigė automobilių „Subaru“ ir „Dodge“ susidūrimo fakto, draudikas privalo, įvykus 2017 m. lapkričio 25 d. eismo įvykiui, pareiškėjui išmokėti TPVCAPDĮ nustatytą draudimo išmoką, apskaičiuotą šiame įstatyme nustatyta tvarka. Draudikas remiasi tuo, kad Ekspertinėje pažymoje nurodyti duomenys pagrindžia tai, jog nebuvo draudžiamąjo įvykio, dėl kurio pagal transporto priemonių valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį turi būti mokama draudimo išmoka.

Atsižvelgiant į ginčo šalių nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad TPVCAPDĮ 3 straipsnio 1 dalyje nustatyta, kad išmoka šio įstatymo nustatyta tvarka mokama dėl nukentėjusiems tretiesiems asmenims padarytos žalos, kai už žalą atsakingiems asmenims valdant ar naudojant transporto priemonę atsiranda civilinė atsakomybė. To paties įstatymo 19 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad draudikas moka tik įrodymais pagrįstos per eismo įvykį padarytos žalos dydžio išmoką, neviršijančią šio įstatymo 11 straipsnyje nustatytą draudimo sumų, ir turi teisę atmesti nepagrįstus reikalavimus dėl žalos, padarytos per eismo įvykį, atlyginimo.

Civilinės atsakomybės atsiradimo sąlygas, pagrindus ir bendruosius žalos atlyginimo principus nustato Civilinis kodeksas. Civilinei atsakomybei taikyti būtina nustatyti šias sąlygas: neteisėtus veiksmus (Civilinio kodekso 6.246 straipsnis), žalą (Civilinio kodekso 6.249 straipsnis),

priežastinį ryšį tarp asmens neteisėtų veiksmų ir atsiradusios žalos (Civilinio kodekso 6.247 straipsnis) ir kaltę (Civilinio kodekso 6.248 straipsnis).

Atsižvelgiant į nurodytą teisinį reglamentavimą ir vertinant pareiškėjo atstovės nurodytas aplinkybes, kad draudikas, sudarydamas transporto priemonės „Dodge“ valdytojų civilinės atsakomybės privalomojo draudimo sutartį, įsipareigojo nukentėjusiam trečiajam asmeniui mokėti draudimo išmoką dėl eismo įvykyje padarytos žalos, pažymėtina, kad draudiko prievolė mokėti draudimo išmoką kyla ne dėl bet kurio įvykio, o tik dėl tokio, dėl kurio atsiranda transporto priemonės valdytojo civilinė atsakomybė (TPVCPDĮ 2 straipsnio 3 dalis, 3 straipsnio 1 dalis, 16 straipsnio 1 dalis). Todėl draudikui pareiga mokėti draudimo išmoką, atlyginančią automobiliui „Subaru“ dėl 2017 m. lapkričio 25 d. eismo įvykio padarytą žalą, kiltų tik tuo atveju, jei ji atsirado kaip minėto eismo įvykio padarinys, taip pat būtų nustatytos kitos sąlygos transporto priemonės valdytojo civilinei atsakomybei kilti ir kai tokios aplinkybės yra pagrįstos įrodymais.

Pagal Draudimo įstatymo 98 straipsnio 3 dalies 1 punktą, draudikas neturi teisės išmokėti draudimo išmokos, neįsitikinęs draudžiamojo įvykio buvimu. Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2004 m. birželio 23 d. nutarimu Nr. 795 patvirtintų Eismo įvykio metu padarytos žalos nustatymo ir išmokos mokėjimo taisyklių (toliau – Taisyklės) 17 punkte draudžiamojo įvykio fakto egzistavimas taip pat įvardijamas kaip viena iš būtinų sąlygų, įgyvendinant nukentėjusio trečiojo asmens reikalavimo teisę į draudimo išmokos mokėjimą. Pagal Taisyklių 38 punktą, draudikas priima sprendimą dėl draudimo išmokos mokėjimo, atsižvelgdamas į dokumentus ir informaciją, įrodančius draudžiamojo įvykio faktą. Taisyklių 47 punkte nustatyta, kad draudimo išmoka mokama, kai nustatomas atsakingas dėl žalos padarymo asmuo (nesant TPVCPDĮ nurodytų išimčių), draudžiamojo įvykio faktas, aplinkybės ir žalos dydis. Remiantis nurodytomis teisės aktų nuostatomis, darytina išvada, kad draudiko prievolės išmokėti draudimo išmoką pagal teisinį reglamentavimą ir draudimo sutartį atsiradimas siejamas su *draudžiamojo įvykio fakto nustatymu*.

Siekdamas pagrįsti teiginius, kad nebuvo draudžiamojo įvykio, draudikas vadovaujasi Ekspertine pažyma, kurioje nurodoma, kad automobilio „Subaru“ apžiūros metu buvo nustatyta, kad jo priekinės dalies sugadinimai susidarė ne vieno kontakto metu, nes yra skirtingo pobūdžio ir išsidėstę ne vienoje vietoje. Taip pat Eksperto pažymoje nurodyta, kad kompiuterine programa „PC Crash“ atlikus automobilių „Subaru“ ir „Dodge“ susidūrimo ir paskesnio judėjimo po susidūrimo analizę nustatyta, kad, jeigu įvykis būtų įvykęs vairuotojų nurodytomis aplinkybėmis, t. y. automobilio „Subaru“ greitis prieš susidūrimą buvo 70 km/h, o automobilio „Dodge“ – 0 km/h, automobilių padėtis po susidūrimo būtų buvusi visiškai kitokia, nei nurodė eismo įvykio dalyviai. Anot eksperto, automobiliai galėjo susidurti, kai nedideliu greičiu (eksperto vertinimu, iki 20–25 km/h) judantis automobilis „Subaru“ atsitrenkė į stovėjusio automobilio „Dodge“ priekinę kairę pusę. Tačiau, eismo įvykiui įvykus eksperto nurodytomis sąlygomis, negalima pagrįsti šių esminių automobilio „Subaru“ pažeidimų: intensyvių sugadinimų, esančių ties jo priekine vidurine dalimi, ties variklio radiatoriaus kaire dalimi (kurie pagal pobūdį susidarė automobiliui įvažiavus į medžius, krūmus ir pan.), ties apatiniu skersiniu, bei suveikusiu oro pagalvių. Atsižvelgiant į tai, Ekspertinėje pažymoje padaryta išvada, kad tam tikri abiejų automobilių pažeidimai galėjo susidaryti, kai automobilis „Subaru“ judėdamas nedideliu greičiu atsitrenkė į automobilį „Dodge“, tačiau esminiai abiejų automobilių sugadinimai susidarė iki minėto nestipraus kontakto.

Pareiškėjo atstovė siekdama nuginčyti Ekspertinėje pažymoje nurodytus duomenis, kad automobilio „Subaru“ apgaditimai susidarė ne vieno kontakto metu, pateikė pareiškėjui automobilį „Subaru“ pardavusio asmens paaiškinimus, kuriuose nurodyta, kad parduodamas automobilis, 2017 m. spalio 19 d. duomenimis, jokių defektų neturėjo, nebuvo apgadintas, parduotas be trūkumų, techniškai tvarkingas. Vertinant šiuos pareiškėjo atstovės pateiktus duomenis pažymėtina, kad nuo automobilio „Subaru“ pardavimo iki eismo įvykio praėjo daugiau nei mėnuo, todėl šie paaiškinimai nepaneigia galimybių, kad automobilis galėjo būti apgadintas laikotarpiu nuo 2017 m. spalio 19 d. iki 2017 m. lapkričio 25 d. Pareiškėjo atstovė, siekdama įrodyti, kad automobilis „Subaru“ nebuvo apgadintas minėtu laikotarpiu, t. y. nuo automobilio

įsigijimo iki eismo įvykio dienos, Lietuvos bankui pateikė VPK Kelių policijos valdybos elektroninį laišką, patvirtinantį, kad nuo 2017 m. spalio 19 d. iki 2017 m. lapkričio 25 d. nebuvo užregistruota su automobiliu „Subaru“ susijusių kelių eismo įvykių. Vertinant šiuos pareiškėjo atstovės pateiktus duomenis pažymėtina, kad Kelių eismo taisyklių 220 punkte nurodyta, kad jeigu eismo įvykio metu nežuvo ir nebuvo sužeistas žmogus, o su eismo įvykiu susiję eismo dalyviai sutaria dėl eismo įvykio aplinkybių, policija į eismo įvykio vietą nėra kviečiama. Atsižvelgiant į tai, darytina išvada, kad tai, jog policijoje nebuvo užregistruotų su minėtu automobiliu susijusių įvykių, nėra pakankamas pagrindas nuginčyti Ekspertinėje pažymoje nurodytų duomenų, kad automobilio „Subaru“ apgadinimai susidarė ne vieno kontakto metu ir kad esminiai automobilio „Subaru“ apgadinimai susidarė iki 2017 m. lapkričio 25 d. įvykio.

Atsižvelgiant į pareiškėjo atstovės teiginius, kad Ekspertinėje pažymoje yra pateikta tik tikėtina išvada, todėl draudikas, atsisakydamas įvykį pripažinti draudžiamuoju, neįrodė aplinkybių, atleidžiančių nuo pareigos mokėti draudimo išmoką, pažymėtina tai, kad kasacinio teismo jurisprudencijoje išaiškinta, kad kritiškai vertinti eksperto išvadą ar jos dalį galima tada, kai ekspertizės turinys prieštaringas, išvados neišplaukia iš tyrimo eigos, išvada pateikta neatlikus tyrimo arba jis atliktas neišsamiai ir kitais panašiais atvejais, kai kyla pagrįstų abejonų dėl ekspertinio tyrimo eigos ir rezultatų (Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus teisėjų kolegijos 2015 m. birželio 17 d. nutartis, priimta civilinėje byloje Nr. 3K-3-386-469/2015). Eksperto išvada pripažįstama pakankamu įrodymu, jeigu jos duomenys neprieštarauja faktiniams duomenims, gautiems iš tos pačios rūšies ar skirtingų įrodinėjimo priemonių, ir jeigu eksperto išvados duomenys, įvertinus ginčo šalių pateiktų įrodymų visumą, leidžia daryti pagrįstą išvadą apie įrodinėjamų faktinių aplinkybių buvimą ar nebuvimą.

Lietuvos bankui pateikti ginčo šalių įrodymai patvirtina, kad Ekspertinės pažymos duomenys neprieštarauja kitiems žalos byloje esantiems įrodymams ir išplaukia iš tyrimo eigos, nes ekspertas vertino visas pareiškėjo draudikui teiktuose paaiškinimuose nurodytas aplinkybes ir kitus įrodymus (2017 m. lapkričio 25 d. eismo įvykio deklaraciją, automobilių „Subaru“ ir „Dodge“ nuotraukas ir kt.). Kadangi Ekspertinė pažyma buvo parengta eismo įvykio aplinkybių tyrimo eksperto kvalifikaciją turinčio specialisto, o Lietuvos bankui nebuvo pateiktų Ekspertinės pažymos duomenis paneigiančių objektyvių įrodymų, Lietuvos bankas neturi pagrindo abejoti eismo įvykio aplinkybių tyrimo eksperto padarytomis išvadomis.

Atsižvelgiant į tai, kad draudikas, vadovaudamasis Draudimo įstatymo 98 straipsnio 7 dalimi, Lietuvos bankui pateikė Ekspertinę pažymą, kurioje aiškiai nurodyta, kad esminiai abiejų automobilių sugadinimai susidarė iki 2017 m. lapkričio 25 d. eismo įvykio, o įvykis įvyko ne eismo įvykio dalyvių nurodytomis aplinkybėmis, taip pat įvertinus aplinkybę, kad Eksperto išvada nebuvo paneigta objektyviais įrodymais, darytina išvada, kad draudikas pagrindė teiginius, kad žala atsirado ne kaip staiga ir netikėtai įvykusio įvykio padarinys. Kadangi Ekspertinės pažymos duomenys patvirtina, kad priežastinis ryšys tarp automobiliui „Subaru“ padarytos žalos ir automobilio „Dodge“ valdytojo veiksmų yra neįrodytas, pareiškėjo nurodytas eismo įvykis, remiantis TPVCPDĮ 2 straipsnio 3 dalies ir 3 straipsnio 1 dalies nuostatomis, negali būti pripažintas draudžiamuoju. Nesant nustatyto draudžiamojo įvykio, neatsiranda draudiko prievolė mokėti draudimo išmoką (Civilinio kodekso 6.987 straipsnis). Apibendrinant Lietuvos banko nustatytas aplinkybes ir remiantis Lietuvos bankui pateiktų įrodymų visuma, darytina išvada, kad draudiko sprendimas nemokėti draudimo išmokos dėl transporto automobilio „Subaru“ sugadinimų yra pagrįstas, todėl pareiškėjo reikalavimas išmokėti draudimo išmoką, atlyginančią 2017 m. lapkričio 25 d. eismo įvykio metu padarytą žalą, yra atmestinas.

Remdamasis tuo, kas išdėstyta, ir vadovaudamasis Vartotojų teisių apsaugos įstatymo 27 straipsnio 1 dalies 3 punktu, Lietuvos banko valdybos 2012 m. sausio 26 d. nutarimo Nr. 03-23 „Dėl Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių patvirtinimo“ 2 punktu ir šiuo nutarimu patvirtintų Vartotojų ir finansų rinkos dalyvių ginčų neteisminio sprendimo procedūros Lietuvos banke taisyklių 59.3 papunkčiu, n u s p r e n d ž i u:

Atmesti pareiškėjo V. Ž. reikalavimą.

Lietuvos banko sprendimas dėl ginčo esmės yra rekomendacinio pobūdžio ir teismui neskundžiamas. Vartotojui ir finansų rinkos dalyviui išlieka teisė dėl ginčo sprendimo kreiptis į teismą arba kitą ginčų nagrinėjimo instituciją įstatymų nustatyta tvarka. Kreipimasis į teismą po Lietuvos banko sprendimo dėl ginčo esmės priėmimo nelaikomas šio sprendimo apskundimu.

Direktorius

Mindaugas Šalčius